

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwość da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłat
Wšědne dny;
Džěł pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čł khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će. P

• Sserbske njedzelske łopjeno. •

Budyšin

22. novembra 1925

Bauzen

Čištoč a nakład Čsmolerjow křesćansko-serbskeje a křesćanskeje (ap. družst. i wobm. ruk. w Budyšinje.
Wužadźa łóždu šobotu a placu čeršćenje 78 listow pjenježtow.

Čsmjertna njedzela.

Jesuk Chrystus str. wi: „Měr wam wostaju, šwój měr
wam dawam. Ja niedawam wam, jako šwět dawa. Wascha
wutroba šo njestróžej ani šo njestrachu!“ Hamen. —
Jan. 14 27.

Jana 11, 25—29.

Jesuk praji k Marcje: „Ja šym to horještawanje
a to žiwjenje; šytož do mnje wěri, budže žiw, hač
wón runje wumrěje. A šytož je žiw a wěri do mnje,
tón nihdy njewumrěje. Wěriš ty to?“ Wona praji
k njemu: „Anježe, haj, ja wěrju, šo ty šy Chrystus,
tón šyn Boži, kiž je na šwět pšiškoł.“ A jako wo-
na to běše wurěčžala, woteńdže wona a šawoła šwo-
ju šotru Marju potajnje a džěše k njej mjelčjo:
„Tón mištr je tudy a woła tebe!“ Ta šama, jako
wona to šlyšěše štanu wona a pšiškoł k njemu.

Wot rowa je pšiškoł Marta a je šetkala Jesuka.
A Jesuk Chrystus šam bě duzy k rowu, duzy k rowu La-
zara — a duzy k rowu šwojemu. Šo bnyšy my tola tež
tak duzy wot rowa šetkali Jesuka! Šo to bnyšy! My
bnyšy troška a měra namakali pšy rowach na šercho-
wach a pšy pomnikach padnjenny; my njebnyšy pša-
kali njetroštni wo to, šytož tam w rowje leži, a bny-
njež to by row najlubšeho! Ně, to njebnyšy, pšchetož

hlaj, Jesuk Chrystus tež duzy k tutomu rowej! A my
njebnyšy šchepotali pšched šwojim rowom a pšched
blědej šmjerczu! Ně, Jesuk Chrystus bě duzy k rowej
šwojemu a je pšes šwój row, tón šawodžewany a šašo
wotewrjenn, šchoł a šmjerczi móž přecž wšał, žiwjenje
pak a njesachodnosć na šwětšo pšchinyš! A tak, wy
lubi, kiž wy duzy wot rowom a duzy k rowej šwojemu,
je Jesuk Chrystus džěška duzy pšes naše wošadny,
pšes naše šerchowy, pšes naše Bože domy, pšes
naše šwójbne domy, haj Jesuk Chrystus je šjedža
mjes nami! Pšchetož, jako šchěšćijenjo, a to rěka jako
Chrystusowi, šwjecžimy tola tutón džěł! Tuž pošmy
pak nětko tež wšchitzy, šo bnyšy šo š nim šetkali, šo
bnyšy jecho wobšbožazu bliskosć šacžuli a šebi wěšći
bnyli jeje a šo radowali w njej! A to niz my šami! Ně,
Marta woteńdže a džěše po šotru a rjěny k njej:
„Tón mištr je tudy a woła tebe!“ Tak tež my džimy
a prajmy wšchěm, kiž džěška njepšchindžechu k nutro-
šći a do Božeho doma, njeh to njemóžachu abo njeh

to nochznychu, kamo dženka nochznychu, a wołajmy jich a prajmy jim: „Tón mištr je tudny a woła tebe!“ Hdyž my to tač činimy a hdyž to tež woni pšchindu hnydom kaž Marija, potom njeje to dženka džen morny afe džen žiwny, a potom to niž dženka džen hnjercce a sdyhowanja ale džen žiwjenja a wježenja! Tuž:

**Dženka, hnjertnu njeđžela, pšchi rowach hnych, cžłowje-
cže: „Tón mištr je tudny a woła tebe!“**

A tomu s tekstta: 1. to prajenje: „Wě-
riš ty to?“ a 2. to wotmołwienie: „Anježe, haj, ja wěrju!“

3. s biblije to wulke kšesćijanske ha-
mjeń: „Ssmjercž je pōžrjeta do dobyčja! Bo hu budž džať, kiž nam to dobyčje dawa.

My ho modlimy: Anježe Jesu, dužny wot-
rowow lubny a dužny krowej hwojem u cže pro-
hemny wot jene: spožcž, so bnychmy bylinama-
tani žiwi, žiwi tu w žiweje wěrje do tebe a
žiwi junu tam w sbožnej wěcžnosći pšchi te-
bi! Hamjeń.

Dženka, hnjertnu njeđželu, pšchi rowach
hnych, cžłowjecže: „Tón mištr je tudny a
woła tebe!“ Sny ty runy Mariji, kotraž pšchindže hny-
dom, wužnyhawšchi tutu powěsč, kotraž khwata, njech tež
s wupławanymaj wóčžkoma, njech tež w draščje želenja,
t mištrej, t tomu mištrej, kotryž njebe — so to tač po
cžłowjeku rěčju — njebe pšchischoť t bratrej ani t khoroloču
ani na pšchewodženje? Wěš ty, so je Anjes a mištr tu, tón
stanjeny a žiwy Jesuž Khrystuž, tudny mjes nami, kiž my wo-
pominamy semrětny a padnjenny, kiž stejimy pšchi rowach
a pomnikach, kiž ho dopominamy hwojeje hnjercče a hwojeho
rowa? Wěš ty to? A

1. Wěriš ty to? So hu cži jeni wumrěli tu do-
mach, cži druhy na bitwisčžach, to ty wěš a wěrš, hny-
njež to nochzny wěrč a wjeđžecž. Ty wěrš tež, — njech
hnydž bebi tež rad na to njemnyhliš! — so dyrbiš ham wu-
mrěčž. Abo praj, do sabludženeje, wot sektirarjow sažlepje-
neje hnyhny tnyh tola nježłuschesč, kotřiž mjenja, so milijony
nětkle žiwny cžłowjekow hnjercče njewoptaja? Wny tola
tuta našyma, so kotruž telko wěščžachy a lubjachu, sjewicž
dyrbjała, so hu ho niž jeno cži tamni ras sažo sjebali, ale tež
ty! Ně, wěš a wěrš ty, so wumrěče a hnjercž nicžo dale
njeje hacž něhdže to, šhtož twój narod be? Žako ho ty na-
rodži, bu to, šhtož ty hny, t. r. twoja dušha, cžłowjek, stupi-
šchi s duchowneho raja do cžłowškeho kraja. Hdyž wumrěš, h-
blečš ty ho sažo ty, t. r. twoja njeħnjertna dušha, cžělnu
sachodnu draštu tuteje semje, t. r. to cžělo, a stupiš sažo do
dušhow raja. — Wěrš a wěš ty, so hny ty na tuto dróho-
wanje po tutej semi pōžłann, so hny ho tu wupruhowať tač po-
dobnje kaž Ĥadam a Ĥewa w paradisu, hacž chžesč hnyč a
woštacž džecžo duchowneho, Božeho raja abo hacž chžesč, dže-
łajo a wikujo jenož se semškim, pšchedacž a pšcheradžicž hwoju
njeħnjertnu dušhu, t. r. bebie hameho, a ju pšchewoštajicž
tomu semštemu a tuž tomu škemu, kotryž to semške a sachod-
ne wužiwa sa to, so hny kupowať a dobywať dušhe sa hwoj raj
cžěmnošče? A wěrš ty, so je bōjška wótzowška lubošč, wi-
džo tnyh cžłowjekow hlabošč a lěnjosč, hnjercž a sahubu, ha-
ma do cžłowškeho šhtalta stupiš, so je hama pobnyła w hnjerc-
cži a rowje a so je w dušhow raju wotewřiła sažo pucž a
wrota t Wótzej wrócžo do domu? A wěrš ty, so tež nětkle
hliščje tuta Bōjška lubošč po hwečje wołoko khodži a chže na-
mać cžłowjekow, tebe, kaž Marthu a Mariju namaka?

Slaj a hnyš, kaž tam, tať tu Jesuž Khrystuž praj: „Ja
hny to horjestawanje a žiwjenje! Šhtož do
mnye wěrš, budže žiwy hacž wón runje wu-
mrěje! A šhtož je žiwy a wěrš do mnye, tón
ni hny njewumrěje!“ A wón ho tež tu prajha kaž
tam: „Wěrš ty to?“

Wěrš ty to, so, šhtož do njeho wěrš, budže žiwy,
hacž runje wumrěje? T. r. hny ty we wěrnej kšesćijanskej
wěrje tať sjeđnocženy se hwojim Sbožnikom a cžujesč nětkle
tať tu wobšhožazu bliskosč stanjeneho Anjesa Jesuža, so ho
wěš w jeho ručomaj wužhowany pšched wšchem škym, tež
pšched hnjercžu? Wěš ty, so ty, hdyž mrěš, džeš s nim
jenož pšches jene wrota do noweho hnyčja, žiwjenja, so bu-
džeš žiwy, hacž runje wumrěš? A wěrš ty tež,
t. r. „šhtož je žiwy a wěrš do njeho, ni hny
njewumrěje?“ To njerěka, so milijony nětkle žiwny
cžłowjekow njewumrěja, ně, to rěka, so ty njewumrěš, so
ty njebudžeš se hnjercžu sanicženy na wěcžnje do nicžeho,
kaž to hweťni a semšny cžłowjekajo praja, bebi pšchwołajo:
„Žes a pij, luba dušha, pšchetož jutšje hny morwi, jutšje
hny ničžo.“ Ty njewumrěš, to rěka, so ty, so twoja nje-
ħnjertna dušha njebudže spacz dołhi morny spar hacž t po-
hlednjemu hudej, kaž to sektirarjo praja; ně žiwa wona pōn-
dže do drugeho žiwjenja a budže žiwa a doštanje w hudyenju
trónu wěrny, trónu wěcžneho žiwjenja. Tole wšcho pať budže
jenož tať, hdyž ty wěrš, hdyž ty s Jesužom Khrystužom
tu sjeđnocženy w žiweje wěrje! Tuž tať: wěrš ty?
Wuśna wasč ty se hłowom, s wutrobu, se škutkom, s žy-
šym žiwjenjom pšchi khoroločach, pšchi rowach, pšchi pomni-
kach: „Haj, ja wěrju, so Jesus Khrystuž je
to horjestawanje a žiwjenje! Ja wěrju,
so budu žiwy, hdyž do njeho wěrju, njech
tež wumrěju! Ja wěrju, so, hdyž žiwy hny
a wěrju do njeho, ni hny njewumru!“

2. „Anježe, haj, ja wěrju!“ wotmołwi Mar-
ta, a tola be runje wot rowa jenicžkeho bratra pšchisčła.
„Anježe, haj, ja wěrju!“ rjekny Marta tomu, kotryž be tať
někotremu khoromu pomhať, kotryž pať njebe pšchischoť pom-
hacž bratrej ale be ju a bratra a kotru hamnyh woštajš
w najštyšnišchich hodžinach. Njedyrbesche to Marta morko-
tacž se Židami: „Druhim je pomhať ale tutomu niž!“ Ně,
Marta wuśnawa: „Ja wěrju, so ty hny Khrystuž,
tón hny Boži, kiž je na hweť pšchischoť!“

A ty? Šknyš: „Tón mištr je tudny a wo-
ła tebe!“ twoju hwojbu, twoju wožad, twój žny lud. A
šhto wotmołwiš, šhto cžiniš? Dyrbimy hama w tutym
tajkim cžachu wotmołwicž: Bōh tón Anjes hnydne domach
pnta naš lud! Naš lud a kšesćijenjo bechu sabnyli, sa
cžo tu hu na tutej semi. Tuž Bōh tón Anjes sawoła a pokasa:
„Slajče tola, šhto to wšcho je: pjenješ a kubyto, wōjško a
hnylošč, bohatstwo a sbožo! Nicžo to njeje, wny cžłowške dže-
cži, šhtož mohlo njeħnjertnu dušhu wobšhožicž! A hdyž Bōh
tón Anjes, wšchemu semškemu dawa spadowacž nětkle bóle
a bóle do hłubiny, chže nam pokasacž hłubinu, do kotrejež
cžłowjek s dušhu sapadnje, hdyž Bōha wopuščži; dušha
sapadnje do hłubiny, kotraž rěka: „Žiwa hnyč we wěcžnej
šdalenosći wot Bōha.“ — Haj, Bōh hnydne domach pnta
naž a naš lud; to spōsnajemy tež na tym, so nětkle pšchi-
khađžeja, kaž je prajene, wjelki we wowcžej draščje a hweť
mudri a wopacžni profetojo a budža lud s liwkoščje a sko-
duchowneje lěnjosčje; mjes nimi je jena sekta wěščžika ru-
nje sa tute našymške dny 1925 wulke pšchewoty a sažopšchi-

dženje Abrahama a drugih profetow a nowu semju. A tuta naszyma śwědczi nětko pschecziwo jich cžłowstej mudrosczi! To spósnaje lud, kiž bu sbudženy, abo móže tola tole spónacž, kaž to druhe wšcho, šhtož cžłowjekow jebje, a móže, tole spónawšchi, pytacž prawe, dobre pucže. Tak tež tute džiwe pucže dobre pucže, a tak tuto domachpytanie jene pytanie k sbožu a sbóžnosći. Dawa čo našch lud namakacž? Dacž čo ty namakacž? Marta skoži ruku k wutrobje a rjekny: „Knieže, haj, ja wěrju!“ A ty? Martu je Jezuś Chryśtuś wjedł k wotewrjenemu rowej a je jej na jeje wusnacže tam prajil tak swoje bójske hamjeń: haj, haj, to je sam wěscže wěrnó, ja bym žiweho Boha Syna a bym psichol, so bych bym jerczi móž wśała wotewril wam wšchém wrota žiwjenja, kotry miž sańdu k Wótzejdodomuczi, kiž tu nasemi so mnuduzny we wutrobnej wěrje; pschetož wono je tak a wy móžecže pschi rowach tych waschich wyslacž:

3. „Ssmjercz je póžrěta do dobyczja! Bohu budž džať, kiž nam to dobyczje dawa psches nascheho Knjesa Jesom Chrysta!“ Wěsch, kaž tole wulke a potajne něhdže je? Slaj, rubježnaj ryczerjej, i mjenom Ssmjercz a Czert, běschtaj rubiloj rjanu, cžistu knježnu a ju cžignjoj do twjerdeho hrodu na lutyh skalistach. Durje sesamkšchtaj i wulkim klucžom, kotryž mějeschtaj pschezo pschi bebi. Tuž pchińdže młodny rjaný ryczer a wojowasche i nimaj a pschewiny jeju, njech tež po horzym, krawonny bėdženju. Klucž, jón rubježnikomaj wotewšawšchi, póšla i bėłym hołbjom do skalneho hrodu a k tomu tu powjesč: „Njepšcheczelej štaj pschewinjenaj! Tu mašch klucž! Wotamkn a pój, by bywobodna!“ — Tak daloko tuto pschirunowaze powjedańcžko! Kať wono dale dže, to prajicž, je twója wěž! Praj je ta bėła, cžista knježna wěrila tutej powěsczi a je wumóžerjej napšchecziwo škla? T. r. je twója dušcha wěrila, by ty wěrila a by čo Jesom Chrystej, tomu kšhižowanemu a stanjenemu, dať sa cžagħnosć a sa wěcħnosć? Abó je wona tak tórna była, so je, hacžrunje rubježnikaj pschewinjenaj, w jatbje a jastwoje wořaka, so njeje klucž wumóženja wśaka i wobėmaj rukomaj wěry a so njeje wotamknjła? Abó kaž je było? Šhto by ty to cžinił? Šhto cžinišch ty to dženka? Spěwasch wšchědnje a spēwasch dženka pschi rowach a wójnskich pomnikach: Ssmjercz je póžrěta do dobyczja! Bohu budž džať psches nascheho Knjesa Jesuśa Chryśtuśa? Prajišch bebi a druhim k trošchtej pschi rowje najlubšeho, najlubšeje: „Ssmjercz je ju precž wśaka, ale je ju Chryśtuśej dať!“? A by nětke tak we wěrje i Jesuśom Chryśtuśom sawjasany, so prajišch, dužny k swojemu rowej: „Ssmjercz, njech pschińdžesch, ke Chryśtuśej mje powjedžesch, k Wótzejdodomu mje dowjedžesch!“?

Ssmjertna njedžela, džen semrětnych, niz mowych! Jezuś Chryśtuś dužny k rowam, dužny k wutrobam! Slaj a kłyšch, tebi pschiwoła tuteho dnja kłowo: „Tón mišchtr je tudny a woła tebjje!“ Šhto wotmolwi twój rőt, šhto twoje žiwjenje, šhto twója dušcha? Šhto? Wotmolwicž jomu dyrbišch! Abó šhto čžyń to potom wotmolwicž a cžinicž, hdnž bym jercz pschińdže a woła: „Pój!“ Tuž, se žiwjenjom a kłowom wobšwědcž dženka, nětke, so žiwy by i Jesuśom tu, a wotmolw, hladajo na cžagħnosć a wěcħnosć jemu:

„Haj, wśmi ty ruzy mojej
A wjedž mje kam,
Hacž ja do ruki twojej
Tu dušchu dam!
Esam njepočahnu ženje
Niz krocžakki!
Hdžež kweřa twoja cžehnje,
Mje kóbu wśmi!“

Hamjeń.

Kať pschi rowje tu płacže holicžo!

Wěsch, šhto jom' wutrobu tak šrudžiko?

Tutón wobras, kotryž Rudolf Schäfer i wopřědka šhotowi k spēwej „Esón“, móže a čže dženka, bym jertnu njedželu, předomacž k wutrobam jich wjele. Tež tebi!

Měnišch knadž, so karan twojeho sboža rosbity a wšcho sbožo šhubjene, dokeľž dyrbišch pschi rowje lubeho płacacž horze kłyšch? Slaj kšhiž tu! A tón, kiž na kšhižu wiřak, praji dženka tebi, kiž ty pschi rowje płakašch, i kšhiža dele čo sa tebjje štarajo: „Slaj to tón, kiž tebjje lubujo, čo sa tebjje štara! Tuž njeboj čo a njepłacž njestroschtnje!“ —

Abó je knadž to row maczerje lubeje abó nana droheho, psched kotrymž ty płacžesch kłyšch rořkacža a pokuty, dokeľž bymowólnje a njedžatny ty, njepokłuchajo štarscheju, bej rořbiz karan žiwjenjosboža, t. r. bebi šniczi sbožo žiwjenja? Pschezo maczej to row! Wupłakaj bej, šhtož njedobre, i wutroby, a potom pschimaj sa kšhiž a čo šbėhaj a štawaj a kłodž — ale pod kšhižom! —

Abó mašch ty row, i kotrehož cži napšchecziwo kłinczi: „Ty by mi jón ryl, dokeľž nješch dobrý byl!“ a pschi kotrymž widžišch kaž rořbity karan, a rořkypane kweřki ležo rořbite a rořkypane sbožo druheho, rořbite a rořkypane i twojej winu? To šhibuj kolena a kóo kaj a płakaj, so twojeje wutroby kłyšch pokypuja row, kaž tute kweřki, doniž i tebjje njeje wotpadnyto tež to pokłednje ške tak, kaž tu se šhtoma rořmarije padaju pokłednje kłopjeńka. Potom pať štawaj k nowemu žiwjenju, — ale k žiwjenju, kotrehož šnamjo kšhiž!

Kšhiž a pod nim row,
To je dobrý kłow!
Kšhiž a pod nim žiwy byč,
To reka: sbožny pschewinycž!

Rowne napiſma.

Pohanam bē wjekeſa nadſija wēczneho žiwjenja ſwjet, ſcha nēſhto zuſe. To wſchaf tež woni wjedſichu, ſo je ſmjer- czu wſcheho tōnz njeje. Ale jich wēra bē a je hiſchcze dženſa ſrudna pſchiwēra. Tež pohanjo w naſchim ludu wjekefu, ſchecſcijanſku nadſiju njeſnaja. Shto ſo njewēra, kiž je zple do tuteho ſwēta ſarnta a ponōrjena, ſa wēcznym žiwjenjom praſcha? Stare a nowe pōhanſtwo nima ani jenicſkeje pru- hi wjekeſeje nadſije. To mjes drugim napiſma na rown wobſwēdcza. Kajtež bē žiwjenje, tajke bē wumrēcze, tajke je napiſmo na row. Shtož ſo na row piſche, je ſwjetſcha wothlōž teho, ſhtož je ſa žiwjenje wutrobu napielniko. Se Greſſkeho pohanſtwo ſnajemj wjele rownych napiſmow, kiž ſu nam ſaſhowane. Na rowje dſeſcja čitamj: „Krōtke bē moje žiwjenje... Bōh je mi jo wſaſ. Ja njewēm, hač je derje abo ſlē ſo mnu činiſ.“ Wbo: „Eſurowa ſmjerč, čeho- dla torhnjeſch mje taſ ſahe wotſal?“ — Na rowje ſchēdſi- za čitamj: „Ja ſym morwy a čaſam na tebje, kiž ty pſchi mojim rowje nimo ſhwataſch. Kaž mje, taſ tež tebje junu ſmjerč žada.“ Huſcſiſcho namaſa ſo ſcēhowaze ſłowo na rowach Greſſkich pohanow: „Wſcho je nimo. Eſwōj tōnz je namaſaſo wjekele a ſrudoba. Božemje tebi, ſbože a nadſija žiwjenja. Wſcho je ſaſchlo.“ Khēzor Alexander Severus je wuſnaſ: „Wſcho ſym ſpntaſ a bñl a ničō mi pomhaſo nje- je.“ Khēzor Augustus, kotrehōž ſ narodneje hiſtorije naſche- ho Ebōžnika wſchitj, ſnajmjeſcha po mjenje, derje ſnajemj, je ſe žiwjenja ſ tutym ſłowom ſchoſ: „Reſlija žiwjenja dže te tōnzej. Ja ſym ju ſmjeſcha derje hraſ.“ Mjes Romſkimi pohanami bē na row jaſo rowne napiſmo tuto ſłowo lubo- wane:

„O pōj nētk, ſmjerč, ty wſchitſch bolocſchow najlēpſcha lē- Ty ſprōznjch pſchitawje po czežſch bēdženjach!“ [ſaſka!

Hiſchcze ſrudniſche rowne napiſma nadeſdžeſch tu a tam w naſchim wēnliwſkim čaſu. W mēſcze Gotha je paleſnja czeſkow,taž we wjele wulſch mēſtach. Pſchi paleſni je po- pjelnicſchczo, w kotrymž ſo popjelnizj ſpalenych ſchowaja. Mjes druhimi ſtej tam dwē, kiž pornjo ſebi ſtejitej. Pſched lētami bu tam czeſo jeneje maczerje a bōrſj po nim czeſo jeje džowſki ſpalene. Taſ ſtejitej tam dwē čornej popjelnizj jena pſchi druhej. W kōždej je horſtka popjeſa. Tamna macž bē nēhōj ſnata ſpēwarſka. W mēſcze Wienje bē jara lubowa- na. Rad ju mjenowachu: „Wuherſki ſoſobit.“ Ilma ſ Mur- ſka je jeje mjeno. Tykažj a ſaſo tykažj ſu na jeje ſpēwn po- ſkuchali. Kaž we Widnje bē tež w druhich najwjetſchich mēſtach, w Pariſu a w Londonje huſto ſpēwaſa a wulke po- ſkuchaſtwa pſches ſwoje ſpēwn ſahorjaſa. Wſchudže bē czeſ- czena, lubowana, požadana. Wſchitko bē ji date, ſhtož ſwēt ſamōže ſkicſicj: Čzeſc a wuſhwalene mjeno, parle a woſebne draſtn. A Božej czeſczi paſ wona ženje ſpēwaſa njeje. — Tuž ſo ſta, ſo ſpēwarſka ſhubi ſwōj ſjany klincžajj hłōž. Bōr- ſj wothudnj. Shto ſwēt na ſhudeho ſpomina? Ničtō wjažj wo ſhubu ſpēwarſku njerodži. Taſ do nuſj a hubjeſ- twa ſapadnj. Bōrſj bē ſapomnjena, wopuſchczena. Zeje žadanje bē, ſo bñ ſo jeje czeſo ſpaliko. Erudne žiwjenje pſchi wſchēm ſwonſownym bñſchcju! Erudna bē tež ſmjerč. Shto ſu ji na jeje popjelnizj napiſali?

Nētk ſoſobit je womēniſ,
A wocſichle ſu jecho ſpēwn!
Do procha je ſo wobrocſiſ,
Hłōž jažnj, kražnj, žuni, miſnj!

Pſchi popjelnizj maczerje popjelniza jeje džowſki ſteji.

Tež wona bē wot Bōha ſ dobrými darami wuhotowana, nje- bē paſ w duchu wērn wocžehnjena. Bōrſj po ſmjerčzi ſwo- jeje maczerje bē tež wona žiwjenja bñta. Eſama je ſo ſa- jēdojčſka a je taſ jaſo ſamomordaſka puč do wēcznoſcze na- ſtupiſa. Shto je na jeje popjelnizj napiſane?

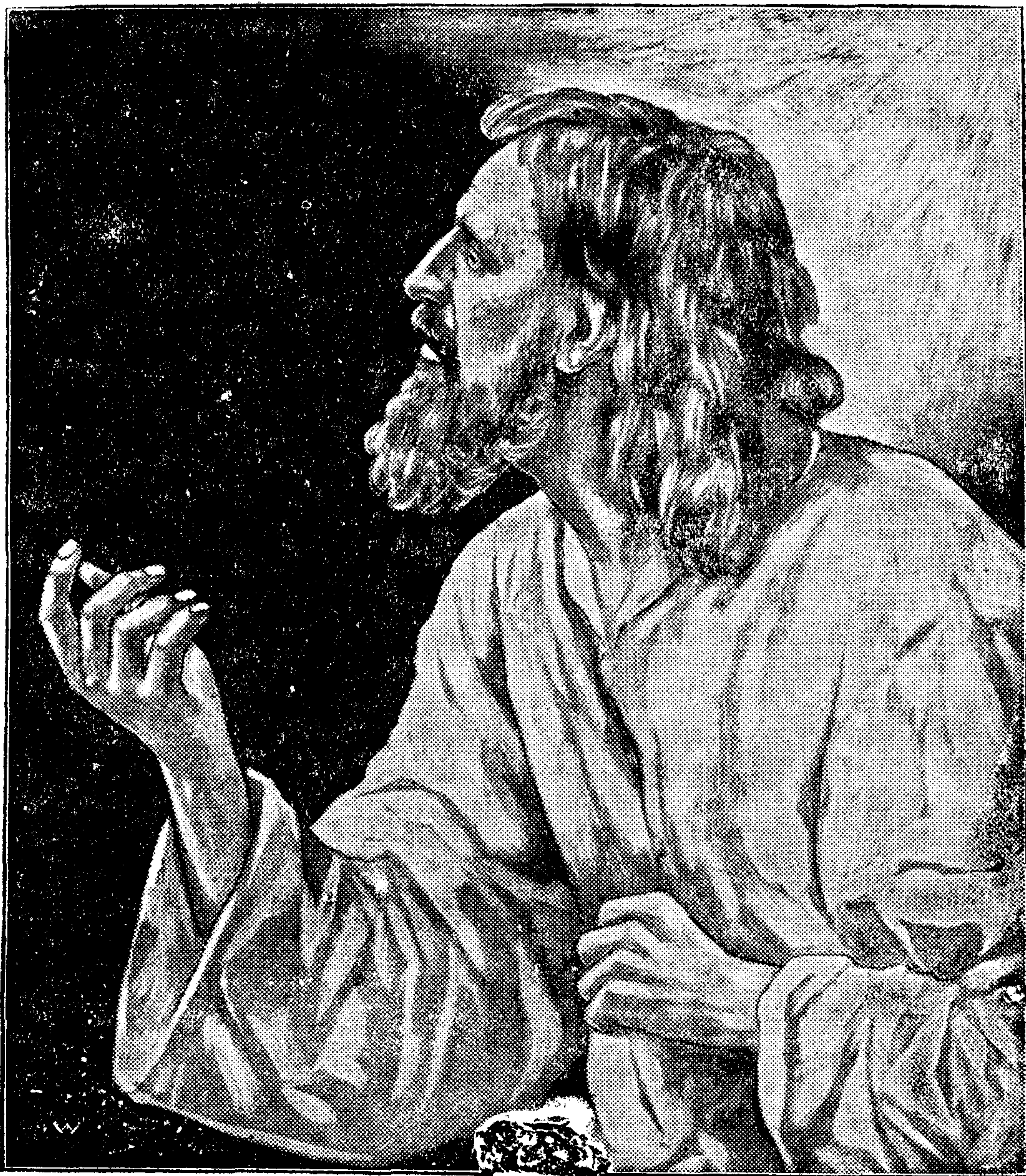
W žiwjenju ſym czežſo wojowaſa
A ničō njeſym tola dobyſa.
Po drōſj czežnjej ſym ja drohowaſa,
A ſmjerč je nētk moja hōrka mſda.

Taſ ſtejitej tam čornej popjelnizj jena pſchi druhej. Horſtka popjeſa je wſcho, ſhtož je ſe ſybolateho bñſchcja ſwētneho jebanſtwo ſawoſtaſo. Eſolobit wjažj njepēwa, ale ſ tuteju čorneju popjelnizow klinczi mōžnj drugi hłōž, kiž pſches toſcze a moſhñ dže, klinczi ſa wſchēch žiwjch napomina- nje. kiž runje dženſ na njedželi ſemrētnych tamnu ſtaru Bōj- ſku wērnocſz nam prēduje: „Eſwēt ſaſdže ſe ſwojimi žado- ſcžemi!“ Žiwjenje bjes wērn do Bōha w knicžomnoſcžach ſwēta je naiſrudniſche žiwjenje a wumrēcze, bjes njeho je wumrēcze bjes troſchta a wſetka a možj nadſije. Kaſ ſnuts- townje bohatj paſ je tež najſhudschi čłowjeſ a najbēdniſchi czeſpjeſ ſe ſwojim Bōhom! Kaſ ſbožownj wōn je tež, hñj bñ čaſ žiwjenja bitj a ſazpity Lazarus bñl, hñj jenož je wēricž nawuſnñl do teho, kiž je ſo na ſchižu ſa naſ wopro- waſ a wo kotrymž japoſchtoſ Pawoſ pſched wrotami ſmjerče wñſka: „Khriſtuſ je moje žiwjenje a wumrēcze je moje do- bncze!“

Kajke natwarjaze napiſma ſu prēni ſchecſcijenjo ſwo- jim martrarjam wērn a ſwojim lubym ſemrētnym na row na- piſowali! Hiſchcze ſu nam ſdžela tute ſłowa mēra a njebe- ſkeho troſchta ſaſhowane. Tu žitamj: „Wōn ſpi w Boſnj!“ — „Wōn je domoj ſwojemu Anjeſej ſchoſ!“ — „Wōn je žiwj!“ — Luboſne wobraſj wjekeſeje wērn namaſamj na rowach prēnich ſchecſcijanow, taſ woſebje wobras dobreho paſtyrja abo ſ rowa ſtanjeneho ſbōžnika. Wobladamj hōdlerja, kiž ſo ſ njeju ſbēha ſa ſnamjo, taſ duſcha po ſmjerčzi ſwōj wēcznj dom pñta. Lubowana bē na rowach tež palma jaſo ſnamjo dobncza: Ja ſym dobre bēdjenje ſo bēdžit. Ja ſym dobēhaſ. Ja ſym wēru džeržaſ! —

Dženſ je njedžela ſemrētnych. E wēnzom w ružj a ſe ſyl- ſami we wōczju pñtamj dženſa wſchitj rown naſchich lubjch. E hłubokej džaſomnoſcju ſpominaſj na ſwērne modlitwj droheju, lubowaneju ſtarſheju, kiž ſtaj naſ Bože puče wu- cziſoj. Spominaſj na naſchich we wōjnje padnjennyh bratrow, kiž w zuſnj krajaſ tu a tam pod ſwojim drjewja- nym ſchižom ſwoje cziſhe, ſmjertne ſpanje ſpja. Spomina- mj ſe žarowanjom a tola w ſchecſcijanſkej nadſiji na wſchēch, kiž ſu naſ lubowali a ſa naſ ſo woprowali. Stare a nowe ranj ſaſo krawja. Wutroba žaruje. Eſylſa ſapa. Dom je nam kaž prōſdnj, puſtnj. Pſchichod je nam cžemnj. O ſmjerč, mōžna kralowa ſtrōželow, kelko nadſije ty ſahubiſch, kelko ſwjaſkow luboſcze ty roſwjaſujeſch! Kelko ſyljnyh ſepjerow ty roſlamjeſch! Kelko ſrudobj a bolocſchow ty do naſchich do- mow lēto wot lēta nožnjſch! Shto ſetrewa ſylſj? Shto po- ſylnja duſche? Shto ſylni nam ſlabu wēru? Shto ſbēha naſ ſ tñſchnoſcžow žiwjenja? Shto dawa nam do bēdženjom naſcheho ſtruchleho čaſa nowu mōž a lije njebeſke ſmēro- wanje do žarowaznjch wutrobow?

Eſtñſch ſerbiſki ludo, taſ ſwonj dženſa pſches lubj ſerbiſki kraj mōžnje a rjenje ſwonja! Do Bōžich ſwjatizow wſchōn lud woſaja. Shto ſo tam ſpēwa? Khērluſche ſylſow a dwē- lowanjom? Nē!

Napominawo Abrystuš mot Gebhardta.

Hłóš: D wy wuswolene džeczi.

„Džicze nuts!“ našy Ebóžniš wabi,
 „Džicze, džicze na mój kwaš!
 Pójcze hem, wy spróžni, hlabi,
 Krafnje wolšchemicž chzu waš!“
 Khwataj, luba
 Jeho hluba!
 Eswět njedž tórny wonka trada,
 Tebje wobšbož Boža hnada!

„Džicze nuts psches czěšne wrota!“
 Jesuž i nowa roskaže,
 Bědžeť połny krmě a pota,
 „A žiwjenju pucž wuski je!“
 Ludo mužski,
 Na pucž wuski
 Stupaj dha we khrobkej měrje,
 Khodž po Jesužowej czěrje!

„Džicze nuts!“ o krafne hlowa!
 Praji k nim tón hwěrnny Knjes:
 „Džicze nuts!“ o krafne hlowa,
 „Džicze nětko do njebjež!“
 Po srudnosći
 A wjekełosczi
 Džicze, dusche namałane,
 E wěcznej hnadu žohnowane!

Jesuf, moja nadzija a mój sbóžnik, wón je žiwý!

Moja hłowa we njebyu hwołj staw čehnje sa kóbu!

Sčto ko tam na njeđeli semrětnych předuje? Ssmjercz a row? Sándženje a sanicženje? Ně! „Hišće je druhi kábatny wotpocžink wostajeny Božemu ludu.“ „Ja hym žiwý a wy budžecze tež žiwi!“

Tam b'dže mi šhadžecz hwołko jažne,
So potajnosće pónaju
A mjenuju to hwołate, kážne,
Sčtož t wužlědženju njebe tu!

Wěriscy ty to? Esu czi tute wulke hwołate, bójske wěrnoscze kaž štała tak wěste? Kaž je twoja luba macz spěwala, wuśnała, ko modliła, hdnž domoj čehnišće?

Hdnž dnrbyu wotkał čažnyč, ko njeđel wote mnje!
Chžny t pomožy mi stanycz, hdnž smjercz mje čwiluje!

Budžesč ty junu tež tak spěwacz mój, hdnž budže najstyšniščo czi wokoło wutrobny? Njeđela semrětnych je móžna předačka wěry. Našch lud je s wulkeho džela wěru šhubił. Bóh je naž wjedł pšes čěžke čažny, so bnychny jeho sažo pytali. Na dalokim, ščěrokim hwołče je čłowjek najšrudnišće štworjenje, hdnž wěry nima. Ale se wšěch kónzow ko njewěra do našeho luda sadřewa. Tež ščěsczijenjo ko huśto wuśnacža hwojeje wěry hanibuja. Pohrjebnišćža wo tym hwołčža. Kelko rowow, na kotrychž žaneho ščěsczijanšeho šnamjenja abo šchprucha wjažny njenadeńdžesč. Chžemy žebi jenicžt trošit žiwjenja a wumrěcža rubicž dacž? Chžecze, so ko naše žerbške pohrjebnišćža pohanskim pohrjebnišćčam runaja? Napřajcže tola sažo waschim wěrjazy semrětnym hłowu wěry a nadžije na ščijž abo na kamjen! —

Kad na hwojich pucžach pohrjebnišćža wopytuju. Něotre kážne hłowu hym namakał, na kotrychž hym ko hłuboko natwaril. Njedawno nadeńdžesč na rowowym kamjenju hłowu: „Tuton be tež s Jesužom Nazarethskim!“ Kážte móžne hwołčženje be to s pobožneho žiwjenja a se sbóžneho wumrěcža semrěteho. Wěso, wěrne dnrbi kážte hłowu bnyč. Sčto budžeya twoji pšeczeljo, twoje džeczi tebi junu na row pižacz? Budže hwołčženje wěry abo njewěry? Budže pšchi twojej rownej hórny sažo a sažo tamna snata, kážna šhtucžka s našich žerbškich spěwačkich ko dopjelnicž:

Ja horžny džak chzu dawacz temu,
Kiž Boži pucž mi pokasa;
A so bnych wotrjetnył ko štemu,
Kaž pšeczel sa ruku mje wša?

Budže hwołčženje twojeho žiwjenja a nadžija a mój twojeho wumrjecža sa twojich žarowazyh lubnyh; tež junu tamne hłowu hwołateho ščjenja s pošlednjeje nožny našeho Sbóžnika: „Tuton be tež s Jesužom Nazarethskim!“ —

Nječ s čažom sa hwołj dom ko štaram,
So bnych był štajnje hotowy,
A rjetnył, hdnž ko bliži t maram:
Čžin so mnu, kaž chžesč, Knježe ty!
Mój Božo, daj pšes Khrjšta frej,
So w smjerczi so mnu derje štej!

Domasčka w Budesteczach.

Dželenje w čažbu — Sašowidženje w horjestawanju.

Hłók: Nětk dobru nóz ja dawam.

Tu nětk ko dželicž mamy,
Kiž bečmy hromadže, —
Ssej ružny sawdawamy,
Na sašowidženje!
Ssmjercz wšchitkich hróšno dželi, —
Wšče šwjaški rostorha! —
Kaž hym ko lubo měli,
Ssmjercz naž ko njeprašča!

Wščo dželenje je čěžke,
Bjes pšeczelemi tu! —
Jo Jesuf čžini lohke,
Žoh' hłowu wěrnoscž hu!
Esu budžemy saž' widžecz,
W horjestawanju,
Našch Knjes naž sechže šbudžicz
Na wulkim žudnym dnju!

O, to hu kážne hłowu,
Kiž Knjes nam na pucž da!
My stawamy saž' s rowa,
Hdnž nóz ko minyła,
Ta nóz, hdnž wšchitny jeczi,
Esu w smjercze komoržny.
Džen žudny tón najwjetšči,
Saž' s rowa štanjemy!

My žarujemy tudny
Wo hwojich najlubšich,
W štyšnej smjertnej nusy,
W nožach najčěžšich. —
Tu je tón kraj tny žylow, —
Kraj próžny, bečženjow, —
Ssmjercz pšchindže do wšchich domow,
Precž wošmje čłowjekow!

Ssmjercz šhodži wšhelke pucže,
To, ludžo, wopomńče!
Da čžacacz, — pak tež rucže
Kaž blyšł tu hižom je!
Ssmny młodzi abo štari,
Našch čžadž je njewěšty!
Sčtož na Boha wščo twari,
Je mudry, hotowy!

Naž dohotuj, o Božo,
Na jehnjecžowy kważ!
Wšchak ty žny naše šbožo!
O njewopuščcz ty naž!
Hdnž hym my twoje džeczi,
Ssmny trošitni, wječeli!
Hdnž hym tu hišće w hwołče,
Ty rukuj nad nami! — —

Szo njerudźce pschajara,
Wo lubnych pscheczelow;
Bóh ja wschitkich so stara,
Je wótz wschých hprotow.
Schtož i Bohom dom je dóschoł,
Ma wěczne wješe!le!
Je wschemu ktemu wuschol,
Rať derje temu je!

Ach porucžmy so Bohu!
Bóh našch trošcht woštanje!
A wěčny Jeho kłowu,
Bóh našcha pomoz je!
Pšches cžemny doł tej kmjercze
Bóh kwojich powjedže
Tam, hdžež je derjeměcže,
Pšchi nim, do wěcznošće!

J. W.

S a m.

Běschtaj muž a žona. Muž bě so tak nawucžil, so kóždu ras njedzelu rano, hdny jeho pobožna mandželsta kemschi džěšche, ja njej wołasche: „Žona, dži a spěwaj tež i dohom město mje!“ Esam pať njełhodžěšche kemschi a njespěwasche.

To džěšche dołhe lěta tak. Tola na dobo bu to hinať! A tomu dopomha kón, kotryž muža jara nastróža.

Džijěšche so jemu, so staj wobaj, wón a žona, na dobo wumrěłoj; jako hromadže i wrótam njełhešow pschindžěsch-taj, so bnschtaj sastupikoj do wěczneho raja, salkincža jima napšhecziwo hłóš, kotryž džěšche: „Žona, sastup ty kama! Ty dže tola tež i dohom město muža pschindžěsch!“

Njełhwal so jutšicheho dnja!

Bě to w měsće Philadelphia w Bóknóžnej Amerizy. Tam mējěsch dobra kšesczianška kwojba wopyt. To bě młoda žónska, kotraž so kwojeho žiwjenja wješełěšche.

Njedzelu rano ju namołwjachu, kóbu kemschi hieč. Wo-na do toho swoli a džěšche strowa a wješoła a zyle bjes staroščow kóbu do Božeho doma. Duchowny předomasche kłut-nje a móžnje wo kłowje Sswj. pižma — Pschikł. Sal. 27, 1—: „Njełhwal so toho jutšicheho dnja; pschetož ty njewěsch, šhto so móže dženska stacž!“ Rěčěšche wo tym, kať cžłow-ske žiwjenje tola tak lohzy sahinje, kať jara tuž to nušne, so so i Bohu wobrocžisch a i mērej i nim pschindžěsch. Bě to i jenym kłowom wopravdže poťutne předomanje a nimo toho hlichcže pšches to spodžiwne a nastróžaze, so duchowny wupra-ji, so je pschekwědcženy, so je tuto předomanje ja někocho mjes šhromadženymi to poľlednje.

Naspomnjenu žónsku njebe pať předomanje dobyłoj; bě i nim njespoľojna, haj, žortowasche duzy wot kemschi wo nim a wo předarju. Njemóžěšche jemu pschikłowowacž a rjekny: „Ja njewěrju, so kmjercž tak njejabzy cžłowjeka hrabnje. Předar nima žane prawo, takle kwojej woľadže předomowacž! Ja snajmjeńšcha čžu žiwjenje wschých tnych, kotřiz tam w Bo-žim domje běchu, wot nētkle na 24 hodžin sa 5 pj. sawěščicž!“

Takle a podobnje bě młoda žónska pschipoľdnjo rěčžala; w poľnozy bě cžěłoj!

Krótko, nadobo a i mozu postupowaza khorosčž bē ju mo-riła.

Cžitarjo a kemscherjo, rozpominajcže, šhtož Biblija praji Přeb. Sal. 4, 17: „Wobarnuj kwoju nohu, hdny i Bo-žemu domej džěsch, a pschindž, so by poľluchal! To je lēpje, dnyli tnych kłasnaw wopor; pschetož woni njewědža, šhto šte cžinja.“

„Kónz, lubny cžłowcže, wopomń,
Wopomń kónz poľledni,
Eso kwojej kmjercže dopomń!“

Cžesczeni lubi Sserbja!

Ssmjertna njedzela! Tohodla našch njedželniť dženska takle wuhotowany i Wam pschithadža, a tohodla pschithadža dženska i Wam, kotrymž njełmēdžěšche hacž dotal kóždu nje-dželu pschithadžecž. Se wschitkimi čže kwojčicž kmjertnu njedzelu prawje po kšesczianšku, předujo stawanje a žiwje-nje w Jesuku Khrystuku a předujo wumrěcže a row, kotryž psched nami wschěmi.

Wam, i kotrymž so hižo snaje, kłóčzi kwojnu kērbštu ru-ku a strowi: „Pomhaj Bóh Wam dale, kiž Wn so mnu hro-madže duzy je stareho žyrkwinšeho lěta do noweho, njedch tež to stare wsja, šhtož lube nam, njedch tež to nowe pschinješe, šhtožkuli čže! W Božim mjenje krocžmy wschitzy hromadže dale do přědka, do wngkóšcže, do wěcznošće!“

A Wam druhim wschitkim škicža našch njedželniť tež ruku dženska, Wam pschikłowajo: „Pomhaj Bóh Wam dženska na tu-tych dnju a dale kóždu cžak, haj hacž do wěcznošće! Rať ha, nochžemy to hromadže cžahnyčž tutu dróhu, Wn a ja?“ A wón cžaka, so jemu nētk ruku sawdacže a prajicže: „Witaj i nam a pschithadžej nētk tež i nam kóždu njedzelu! Wn čžemy hromadu cžahnyčž tutu dróhu, Ty a my!“

Tak to, cžesczeni a lubi Sserbja, dženska je i tutym wože-bitym cžikłom našchego njedželniť, kotryž dženska, kať ku to pruske woľadny namjetowale, bywa rosdawany psched Božimi domami a rosčželowany do domow w Pruskej a Sakskej. S dalšchimi cžikłami pschinješe sažo porjadnje předomowanja a nutrošcže, kērlušche, powědancžka, nastawki, rosprawy wo „žyrkwi a stacže“ a i „bliška a i daloka“ a čže tež rad dži-wacž na pschecža cžescženych cžitarjom a cžitarłow, wot ko-trnyčž kēbi kóbudžěłoj wuproschuje. Wožebje budže pocracžowacž i tym dale, so pschinoschuje stawišny našchich kērbškich woľadow i wobrasami Božich domow a drugeho; tole je so wožebje spodobalo a žadanje, tole dale wješč, je drje po-wschitkowne. Tuž pať tež njedch je wschitkich woľadow so pschidžěłoj nowi cžitarjo!

Tuž škajajcže kēbi hnydom „Pomhaj Bóh“, pať pola kł. duchownych pať pola tnych Sserbow, kotřiz je hewal tu a tam rosšchěrjeja, pať na póscže. Na póscže pať hnydom jutšje, do-keľž ja dezember póst jenož hacž do wutory škasanťi sa de-zember pschijimuje. Na mēkaz pľacž i kopjenťo na póscže . . . hewal na bērtlěta 78 np.

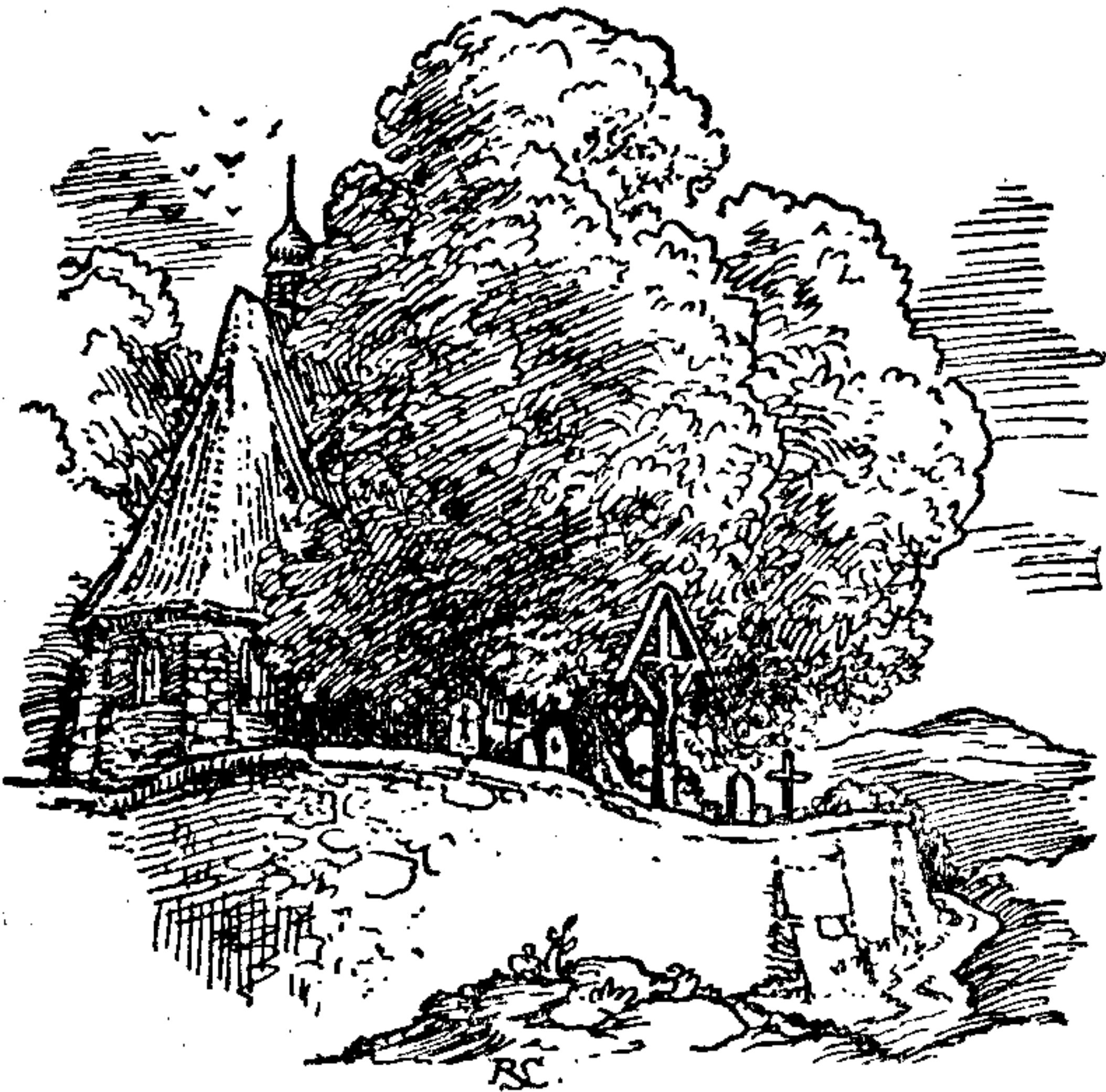
Tuž tak: P o m h a j B ó h !

Ssmolerjež knihicžicžecžerňa, sap. dr. i w. r., w Budnyšhinje.

Redakcija, f. W y r g a c ž, samokł. redaktor.

Kerchow.

Srudne město kyslowe,
Kerchowje, ty rola Boža,
Kiane město wjebole
Sa tyd kotsiž prajicž mōža;
„Ssmjercž je moje žiwjenje!
Pšes rowo mōj pucž k njebyu dže!“

Cziche město pokoja,
Kerchowje, ty semja kłojata!
Tam njedž czěło woje ma
Měrnú komorku, hdyž kłwata
Dušča domoj k Mótzetwi!
Božo kak by hnadny mi!

Dwa wobraŕaj po Rudolŕu Schäferu f. „Ro en u. Rokmarin“, pola
G. Haba Schloekmanna w Lipsku.

Wschelke i bliska a i dafka.

Eserbsta předařta konferenza. Pōndželu po njedželi
semrětny je w Eserbstim domje dop. 3/410 hodžin kerbsta
předařta konferenza. Spěwarške kōbu pchinješč.

Schěšč deskow.

W Ružowskej běšce žiwa bohata wjerchowka. Do jeje
wobšedženstwa kłusachy wulke lěhy, tajkež pola naž do žyła

wjazny njewohladašč. Ras pšchindže nětk i wjerchowzy du-
chowny a proščesche, so by sa twar jeneje žyrtwje darika ně-
kotre štomny i tutny lěhow. Wona prōstwu sapowě prajizy, so
njemōže štomny parowacž. Tola duchowny ko njeda šatra-
šicž a proščesche dale sa Boži dom. To knjeni tak roshně-
wa, so chyzsche kłuzomnika sawolacž, so by njelubny wopyt
i hroda wuwjedł. Tu rjetny tutōn, ko hotujo, wopuschcžicž
luboščje parowazu žonu, i kłutny a wōtrym kłōm: „To
kēbi tuž škowajcže tute štomny, kotrež njemōžecže parowacž!
Schěšč deskow i waschich lěhow, to budže horje a dele wšcho,
šytož wobkhowacže!“ To prajo wotēndže rucže.

Samyšlena kēbi wjerchowka jeha pošklednje kłowa sažo
a sažo wōspjetowašche. „Schěšč deskow! Schěšč deskow?
Šhto tež wōn to i tym mēnjesche?“ Tola wotmōlwn njena-
maka. Pšchi tym pač ko njesmērowa; pōžła po duchowne-
ho a ko jeha woprašča, šhto je i tymi schěšč deskami mēnič.
„Wasch kashcž, wjerchowka!“ wotmōlwi tutōn. Knjeni ko
štrōži a ko kndnywšchi, napiža jemu wupokas, so mōhl kēbi
i jeje lěhow wšacž štomow, kēkož by trjebač.

Eslušchsch ty tež do tajkich, kōtšiz mēnja, so je to došč,
hdyž kšchschizienjo rēčaju a hdyž žyrtwi wšcho dobre pšcheja
i ertom? Nusne to potom tebi kaž wšchēm druhim tajkim a
podobnym, so kmjertna njedžela dopomina na schěšč deskow,
na kashcž. —

Eserbste ršč kłowa.

Ssmjercž hiščcže na nikoho sabnła njeje!
Ssmjercž je najwōtrišča předařta womornym dušcham!
Ssmjercž je starom' pšched wocžomaj a młodom' sa pjatomaj!
Kajkiž kōnz je tudny nam, tajki sapocžatk b'dže tam! —
Ssmjertny kitiž žanych kapkow nima! —
Ssmjertne hōrki pšched žyrtwju nam pokutu předuja! —
Hnadneho cžaža je njejabzy kōnz! —

Samōlwny redaktor farat Wyracž w Rožaczizach.

Seli tēže kēbi „P. m. haj Bōh“ hižom kłati, wōk m. dajcie tutōn wōrēti kłatnemu
Ružowej aho pšchec-ej dyle.
Wotēlojcie tubu a wotēlojcie kłatnemu hōwēntē aho kłatnemu rēti!

An das Postamt. hier

Für den Monat Dezember 1925 bestellt

Ort	Strasse und Hausnummer	Name der Zeitung	Druckort	Wegzahlzeit	Preis
1		„Pomhaj Bōh“	Bauchen	1 Monat	—,26 Reichsmark

Mit. empfangen

Unterschrift.